

مرکز تحقیقات اسلامی

اصفهان

گامی

عمران
علیهما السلام

www. **Ghaemiyeh** .com
www. **Ghaemiyeh** .org
www. **Ghaemiyeh** .net
www. **Ghaemiyeh** .ir

حضرت خدیجہ (س)

محسن محمدزادہ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

حضرت خدیجه (س)

نویسنده:

محسن محمدزاده

ناشر چاپی:

پژوهشکده باقرالعلوم (ع)

ناشر دیجیتال:

مرکز تحقیقات رایانه‌ای قائمیه اصفهان

فهرست

۵	فهرست
۶	حضرت خدیجه (س)
۶	مشخصات کتاب
۶	ولادت
۶	القاب آن حضرت
۷	ازدواج حضرت خدیجه (س)
۷	قدرت مدیریتی و سازماندهی
۷	نخستین زن مسلمان
۷	وفات خدیجه (س)
۸	پاورقی
۸	درباره مرکز تحقیقات رایانه‌ای قائمیه اصفهان

حضرت خدیجه (س)

مشخصات کتاب

نویسنده: محسن محمدزاده

ناشر: پژوهشکده باقرالعلوم (ع)

موضوع مقاله: تاریخ اسلام

ولادت

در دامن طبیعت پاک حجاز و در زیر آسمان پرستاره مکه، در قلب شبه جزیره عربستان در خانواده‌ای فرهنگ ساز و بیگانه با آداب و رسوم خرافی روزگار، دختری چشم به جهان گشود که در زندگی تاریخ سازانه‌اش نشان داد که ریشه‌ای به زلالی آب زمزم و فطرتی به زلالی آبشارهای بلند و دور از دسترس داشت. پس از ولادت او، خاندانش، برخلاف رسم سپاه زمانه (زنده به گور کردن دختران)، ولادت او را گرامی داشتند و پدر و مادرش «خویند» و «فاطمه» در همان مراسم ساده و روح بخش، نام او را «خدیجه» به مفهوم گسسته و بیگانه از زشتی‌ها و ناپسندی‌ها برگزیدند. حضرت خدیجه (س) پانزده سال قبل از ولادت پیامبر اسلام (ص) (۵۵ سال قبل از بعثت)، در شبه جزیره عربستان (حجاز) چشم به جهان گشود. [۱]

آن حضرت، دختر خویند بن عبدالعزی بن قصی بن کلاب بود، که جناب قصی، جد چهارم پیامبر اسلام (ص) می‌باشد. بنابراین حضرت خدیجه نیز با چند واسطه دختر عموی پیامبر (ص) بودند و از جهت ریشه خاندانی با یکدیگر متحد می‌شوند. لذا سلسله نسب حضرت خدیجه به حضرت اسماعیل و ابراهیم خلیل ... که جد ۲۸ و ۲۹ رسول الله است، می‌رسد. [۲]

القاب آن حضرت

از برجسته‌ترین لقب‌های دختر فرزانه حجاز، واژه «طاهره» یا پاک منش است؛ چرا که آن حضرت با آنکه در میان ناز و نعمت و اعتبار خانوادگی زندگی می‌کرد، اما این امکانات هرگز نتوانست آن جوان پاک‌منش را دستخوش غفلت و یا مستی کند. او با آنکه قبل از آشنایی با پیامبر (ص) مدیریت یک سازمان بزرگ اقتصادی را بر عهده داشت و ده‌ها مرد در تشکیلات او بودند، مگر به قدر ضرورت با آنان برخورد نمی‌کرد و دامان عفاف را حفظ می‌کرد. در شب نشینی‌های گناه آلود اشراف شرکت نکرده و خود را آلوده نمی‌ساخت و به هیچ وجه روش منحط جامعه را نمی‌پذیرفت و ذره‌ای به رسوم رایج دل نمی‌داد. هرگاه زنی یا دختری به دنبال کمال و معنویت بود، به سرای او می‌شتافت و از وی درس می‌آموخت. یکی از دانشمندان اهل سنت در مورد حضرت خدیجه می‌نویسد:

«و کانت تدعی فی الجاهلیة بالطاهره لشدۀ عفافها»

«خدیجه (س) در روزگار تیره و تاریک جاهلیت به خاطر پروا و معنویت بسیارش، پاک روش و پاک منشی یا طاهره خوانده می‌شد». [۳]

از القاب دیگر آن حضرت "سیده النساء القریش" (سرور زنان قریش)؛ مبارکه ("بانوی پر برکت)؛ سرور زنان عالم؛ "صدیقه" ("بانوی راستی و درستی)؛ زکیه (پاک و بالنده از نظر جسم، روح و اندیشه)، راضیه (خشنود از تدبیر و تقدیر حکیمانه‌ی

خدا)، مرضیه (انسان شایسته‌ای که خدا از او خوشنود است)، کبری [۴] (بانوی ارجمند و بلند پایه) و هم‌چنین "ام‌الیتامی" و "ام‌المؤمنین" را می‌توان نام برد.

ازدواج حضرت خدیجه (س)

در تاریخ مشهور است که حضرت خدیجه، قبل از ازدواج با پیامبر، دو بار ازدواج نمودند، که دو شوهر قبلی ایشان به نامهای "ابوهاله بن زراه تمیمی" و "عتیق بن عائذ مخزومی" هر دو فوت نمودند و فرزندان او قاسم، عبدالله، زینب، ام‌کلثوم، فاطمه و رقیه می‌باشند. [۵]

نکته: علامه مجلسی در جلد ششم بحارالانوار، در باب زنان و پیغمبر (ص) آورده است که:

احمد بلاذری و ابوالقاسم کوفی در کتاب خود و سید مرتضی در کتاب شافی و ابوجعفر در تلخیص، روایت کرده‌اند که: پیغمبر (ص) با خدیجه ازدواج نمود، در حالی که او دوشیزه بود و این امر را تأکید می‌کند، آنچه در کتاب «انوار البدیع» آمده است. (در این کتاب گفته شده رقیه و زینب دختران هاله، خواهر خدیجه هستند) صحیح است. [۶]

همچنین در کتاب «استغاثه» آمده که برای حضرت خدیجه، فرزندی جز فاطمه (س) نمی‌باشد و بقیه، دختران هاله و خواهر خدیجه‌اند که به خاطر گمنامی "هاله" و اعتبار و علو درجه حضرت خدیجه به او نسبت داده شده‌اند. [۷]

قدرت مدیریتی و سازماندهی

با توجه به شرایط آن روزگار، که زن را از تمام احتیاجات محروم و دختران را زنده به گور می‌کردند و با توجه به موقعیت و فعالیت اقتصادی خدیجه (س) می‌توان او را خردمندترین و کارآمدترین زن روزگار خود نامید. یکی از نویسندگان عرب در مورد او می‌نویسد:

«خدیجه این بانوی آگاه و پاک سرشت و این انسان شیفته معنویت که حق‌گرایی، فضیلت‌طلبی و نواندیشی و عشق به کمال از ویژگی‌های او بود. از همان روزگار جوانی و پیش از آشنایی با پیامبر، یکی از دختران نامدار و بافضیلت حجاز و عرب به شمار می‌آمد. در جهان عرب نخستین، زن توانمندی است که در تجارت و مدیریت درخشید و در این راه شخصیت منطقه‌ای و شهرت جهانی به هم زد. به گونه‌ای که نام بلند او در تاریخ عرب و در آثار و نوشته‌های تاریخ‌نگاران پیش از اسلام نیز باشکوه و عظمت و به عنوان یک قهرمان بزرگ ملی آمده است». [۸]

نخستین زن مسلمان

ابن اسحاق گفته است، خدیجه نخستین کسی بود که به خدا و رسولش ایمان آورد و آنچه را که رسول خدا آورده بود، تصدیق نمود. پس پروردگار به جهت ایمان وی، از رسولش بار اندوه را سبک کرد. هنگامی که پیامبر از اعماق دل با خدیجه صحبت می‌کرد، خدیجه از اندوه او می‌کاست و او را تصدیق می‌کرد و کار مردم را بر او آسان می‌شمرد. [۹]

وفات خدیجه (س)

خدیجه در سن شصت و پنج سالگی، سه سال پیش از هجرت در ماه رمضان وفات کرد و هنگامی که جان می‌داد، رسول خدا بر او وارد شد و فرمود:

«مرا آنچه می‌بینم ناگوارست و شاید خدا در ناگواری، خیری بسیار قرار دهد»

و چون خدیجه وفات کرد، فاطمه می‌گریست و به رسول خدا می‌گفت: مادرم کجاست؟ پس جبرئیل بر او فرود آمد و گفت: به فاطمه بگو که خدای متعال برای مادرت در بهشت خانه‌ای از درّ و گوهر بنا کرده است که رنج و داد و بیدادی در آن نیست. و او در کنار آسیه و مریم است.

آری خدیجه، همان بانوی پاک‌دامن و مهربانی بود که امیرالمؤمنین علی (ع) در وصف او این چنین می‌سراید: «هان ای دو چشم من، باران اشک از آسمان دیدگانم فرو بارید، خدا این گریه و این باران اشک را در سوگ دو یار خدا، کار اسلام و قرآن و دو پشتیبان بی‌همانند پیامبر آزادی و عدالت بر شما مبارک سازد... پیشتازترین زن در راه آزادی بود و با پیامبر نماز گذارد و به نیایش نشست، باران اشک فرو بارید. بر همان بانوی خود ساخته و پاک روش و پاک منشی که خدا خیمه و سرای او را پاک و پاکیزه ساخته است.» [۱۰]

باورقی

- [۱]. مطهرین طاهر مقدسی، البدء والتاریخ، بیروت، دارالجنان، ج ۵، ص ۱۰.
- [۲]. الاصفهانی، ابی الفرج؛ مقاتل الطالبین، قم، موسسه دارالکتاب، چاپ دوم، ص ۲۹.
- [۳]. کرمی فریدنی؛ علی، جلوه‌هایی از فروغ آسمان حجاز؛ حضرت خدیجه، انتشارات دلیل ما، ج اول، ص ۱۴.
- [۴]. جمعی از نویسندگان، القاب الرسول و عترته، قم، کتابخانه آیت الله مرعشی نجفی، ص ۲۹.
- [۵]. جمعی از نویسندگان، تاریخ الائمه، قم، کتابخانه آیت الله مرعشی نجفی، ص ۱۵ - ۲۰.
- [۶]. علی محمد علی دفیل، خدیجه (س) ترجمه دکتر فیروز حریرچی، تهران، سپهر، ۱۳۶۲، ص ۱۱.
- [۷]. علی بن احمد کوفی، الاستغاثه، قم، مجمع احیاء الثقافه، ج ۱، ص ۷۰ - ۶۴.
- [۸]. محمد بن سلیمان کوفی، مناقب امیرالمؤمنین، قم، مجمع احیاء الثقافه الاسلامیه، ج ۲، ص ۴۲۲.
- [۹]. محمد بن جریر طبری، تاریخ طبری، ترجمه ابوالقاسم پاینه، قم، انتشارات دارالکتاب، ج ۳، ص ۸۴۳.
- [۱۰]. شیخ طوسی، الامالی، قم، انتشارات دار الثقافه، ۱۴۱۴ قمری، ص ۱۷۵.

درباره مرکز تحقیقات رایانه‌ای قائمیه اصفهان

بسم الله الرحمن الرحيم
 جَاهِدُوا بِأَمْوَالِكُمْ وَأَنْفُسِكُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ ذَلِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ إِن كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ (سوره توبه آیه ۴۱)
 با اموال و جانهای خود، در راه خدا جهاد نمایید؛ این برای شما بهتر است اگر بدانید حضرت رضا (علیه السلام): خدا رحم نماید بنده‌ای که امر ما را زنده (و برپا) دارد... علوم و دانشهای ما را یاد گیرد و به مردم یاد دهد، زیرا مردم اگر سخنان نیکوی ما را (بی) آنکه چیزی از آن کاسته و یا بر آن بیافزایند) بدانند هر آینه از ما پیروی (و طبق آن عمل) می‌کنند

بنادر البحار-ترجمه و شرح خلاصه دو جلد بحار الانوار ص ۱۵۹

بنیانگذار مجتمع فرهنگی مذهبی قائمیه اصفهان شهید آیت الله شمس آبادی (ره) یکی از علمای برجسته شهر اصفهان بودند که در دلدادگی به اهل بیت (علیهم السلام) بخصوص حضرت علی بن موسی الرضا (علیه السلام) و امام عصر (عجل الله تعالی فرجه الشریف) شهره بوده و لذا با نظر و درایت خود در سال ۱۳۴۰ هجری شمسی بنیانگذار مرکز و راهی شد که هیچ وقت چراغ آن خاموش نشد و هر روز قوی تر و بهتر راهش را ادامه می‌دهند.

مرکز تحقیقات قائمیه اصفهان از سال ۱۳۸۵ هجری شمسی تحت اشراف حضرت آیت الله حاج سید حسن امامی (قدس سره الشریف) و با فعالیت خالصانه و شبانه روزی تیمی مرکب از فرهیختگان حوزه و دانشگاه، فعالیت خود را در زمینه های مختلف مذهبی، فرهنگی و علمی آغاز نموده است.

اهداف: دفاع از حریم شیعه و بسط فرهنگ و معارف ناب ثقلین (کتاب الله و اهل البیت علیهم السلام) تقویت انگیزه جوانان و عامه مردم نسبت به بررسی دقیق تر مسائل دینی، جایگزین کردن مطالب سودمند به جای بلوتوث های بی محتوا در تلفن های همراه و رایانه ها ایجاد بستر جامع مطالعاتی بر اساس معارف قرآن کریم و اهل بیت علیهم السلام با انگیزه نشر معارف، سرویس دهی به محققین و طلاب، گسترش فرهنگ مطالعه و غنی کردن اوقات فراغت علاقمندان به نرم افزار های علوم اسلامی، در دسترس بودن منابع لازم جهت سهولت رفع ابهام و شبهات منتشره در جامعه عدالت اجتماعی: با استفاده از ابزار نو می توان بصورت تصاعدی در نشر و پخش آن همت گمارد و از طرفی عدالت اجتماعی در تزریق امکانات را در سطح کشور و باز از جهتی نشر فرهنگ اسلامی ایرانی را در سطح جهان سرعت بخشید.

از جمله فعالیتهای گسترده مرکز:

الف) چاپ و نشر ده ها عنوان کتاب، جزوه و ماهنامه همراه با برگزاری مسابقه کتابخوانی

ب) تولید صدها نرم افزار تحقیقاتی و کتابخانه ای قابل اجرا در رایانه و گوشی تلفن همراه

ج) تولید نمایشگاه های سه بعدی، پانوراما، انیمیشن، بازیهای رایانه ای و ... اماکن مذهبی، گردشگری و ...

د) ایجاد سایت اینترنتی قائمیه www.ghaemiyeh.com جهت دانلود رایگان نرم افزار های تلفن همراه و چندین سایت مذهبی دیگر

ه) تولید محصولات نمایشی، سخنرانی و ... جهت نمایش در شبکه های ماهواره ای

و) راه اندازی و پشتیبانی علمی سامانه پاسخ گویی به سوالات شرعی، اخلاقی و اعتقادی (خط ۲۳۵۰۵۲۴)

ز) طراحی سیستم های حسابداری، رسانه ساز، موبایل ساز، سامانه خودکار و دستی بلوتوث، وب کیوسک، SMS و ...

ح) همکاری افتخاری با دهها مرکز حقیقی و حقوقی از جمله بیوت آیات عظام، حوزه های علمیه، دانشگاهها، اماکن مذهبی مانند مسجد جمکران و ...

ط) برگزاری همایش ها، و اجرای طرح مهد، ویژه کودکان و نوجوانان شرکت کننده در جلسه

ی) برگزاری دوره های آموزشی ویژه عموم و دوره های تربیت مربی (حضور و مجازی) در طول سال

دفتر مرکزی: اصفهان/خ مسجد سید/ حد فاصل خیابان پنج رمضان و چهارراه وفائی / مجتمع فرهنگی مذهبی قائمیه اصفهان

تاریخ تأسیس: ۱۳۸۵ شماره ثبت: ۲۳۷۳ شناسه ملی: ۱۰۸۶۰۱۵۲۰۲۶

وب سایت: www.ghaemiyeh.com ایمیل: Info@ghaemiyeh.com فروشگاه اینترنتی:

www.eslamshop.com

تلفن ۲۵-۲۳۵۷۰۲۳-۲۳۵۷۰۲۲ (۰۳۱۱) فکس ۲۳۵۷۰۲۲ (۰۳۱۱) دفتر تهران ۸۸۳۱۸۷۲۲ (۰۲۱) بازرگانی و فروش ۰۹۱۳۲۰۰۰۱۰۹ امور

کاربران (۰۳۱۱)۲۳۳۳۰۴۵

نکته قابل توجه اینکه بودجه این مرکز؛ مردمی، غیر دولتی و غیر انتفاعی با همت عده ای خیر اندیش اداره و تامین گردیده و لی جوابگوی حجم رو به رشد و وسیع فعالیت مذهبی و علمی حاضر و طرح های توسعه ای فرهنگی نیست، از اینرو این مرکز به فضل و کرم صاحب اصلی این خانه (قائمیه) امید داشته و امیدواریم حضرت بقیه الله الاعظم عجل الله تعالی فرجه الشریف توفیق روزافزونی را شامل همگان بنماید تا در صورت امکان در این امر مهم ما را یاری نمایندانشالله.

مرکز تحقیقات و ترجمه

اصفهان

گامگاه

WWW

برای داشتن کتابخانه های تخصصی
دیگر به سایت این مرکز به نشانی

www.Ghaemiyeh.com

www.Ghaemiyeh.net

www.Ghaemiyeh.org

www.Ghaemiyeh.ir

مراجعه و برای سفارش با ما تماس بگیرید.

۰۹۱۳ ۲۰۰۰ ۱۰۹

